

Vereniging Verre Culturen Delft
www.verreculturendelft.nl
Vriendenvereniging van museum Nusantara

Nieuwsbrief 16 augustus 2012

Stand van zaken rond de voorgenomen sluiting van Nusantara

Beste Leden,

Bij de ledenvergadering vorig jaar hebben wij u ingelicht over de dreigende sluiting van museum Nusantara en de stappen die wij al hadden ondernomen richting wethouder en Erfgoed Delft. Tijdens de vergadering hebben wij u ons concept voor een doorstart gepresenteerd en met u gediscussieerd over mogelijk nog andere te ondernemen stappen.

Sindsdien hebben wij ons voorstel verder uitgewerkt (zie bijlage 4) in intensief overleg met onder meer Erfgoed Delft, het Indisch Herinneringscentrum, Nyama, wethouders, raadsleden van de Commissie Samenleving en Volkshuisvesting, alsmede met de migrantenverenigingen in de Werkgroep Migranten Communicatie.

Wij hebben alle grotere fracties een exemplaar bezorgd van "De Indische Instelling" van ons erelid Jos van Leur en een exemplaar van "De Indologen" van Cees Fasseur. Beide boeken gaan uitgebreid in op het historische belang van de Indische Instelling voor zowel de Delftse als nationale geschiedenis.

Tevens heeft de Stichting Nusantara door een externe deskundige, de heer drs. Arnold Wentholt (kunsthistoricus en museoloog) uit Leiden, een onderzoek laten doen naar de historische betekenis en culturele waarde van de collectie van het museum. Hij onderschrijft deze waarde evenals het collectieplan dat in het recente verleden door Erfgoed Delft is opgesteld. Wij hebben op 14 juni het rapport met een pleidooi (zie bijlage 1) naar alle raadsleden gestuurd en hebben op 19 juni ingesproken op de vergadering over de plannen van Erfgoed Delft van de raadscommissie Samenleving en Volkshuisvesting.

Begin juni verscheen het persbericht van Erfgoed Delft (zie bijlage 2), dat de sluiting van museum Nusantara aankondigt, maar "De collecties blijven eigendom van de gemeente, waar mogelijk en passend zullen objecten uit de collecties gepresenteerd worden in de tentoonstellingen in Het Prinsenhof." Volgens het bijbehorende bedrijfsplan wordt de stadsgeschiedenis een vast onderdeel in museum Het Prinsenhof. **Wij stellen ons op het standpunt, dat de VOC en de Indische Instelling een vast onderdeel van de Delftse stadsgeschiedenis behoren te zijn.**

Deze acties hebben er mede toe geleid dat de raad op 28 juni een motie (bijlage 3) heeft aangenomen, waarin de gemeenteraad het college van B&W opdraagt “samen met Erfgoed, experts en andere partners in de stad de volgende scenario’s te laten onderzoeken:

- een publiekprivate samenwerking voor een rendabele exploitatie van de publieke functie van het Nusantara pand, eventueel met inbegrip van het presenteren van (delen van) de Nusantara kerncollectie;
- de ontwikkeling van een permanente expositie in het Prinsenhof rond het thema Delftse stadsgeschiedenis met (een deel van) de kerncollectie van Nusantara.”

Erfgoed Delft zal zijn plannen rond de uitwerking van de motie in dialoog met de raad bespreken in de vergaderingen van september en oktober van de raadscommissie Samenleving en Volkshuisvesting.

Wij blijven meedenken en meepraten met de betrokkenen.

Wij houden ons aanbevolen voor initiatieven uwerzijds om onze doelen te bereiken, en houden u op de hoogte van het verdere verloop!

Vereniging Verre Culturen Delft
Namens het bestuur,
Erik Mischgofsky, voorzitter

Bijlage 1: Onze brief aan de raadsleden d.d. 14 juni

Vereniging Verre Culturen Delft
www.verreculturendelft.nl

Stichting Nusantara

Delft 14 juni 2012

Aan: de Gemeenteraad van Delft

Betreft: Sluiting museum Nusantara

Leden van de gemeenteraad,

Geef Nusantara toekomst!!

Dat is de oproep van Stichting Nusantara en Vereniging Verre Culturen Delft.

Zij hebben met ongeloof kennis genomen van het besluit van het college om Museum Nusantara te sluiten.

Ongeloof en verbijstering, omdat museum Nusantara een belangrijke functie heeft in de Delftse geschiedenis. Een museum dat zijn oorsprong vindt in de Indische Instelling, een prestigieus opleidingsinstituut, opgericht door en gevestigd in de gemeente Delft. De opvolger van de Koninklijke Academie te Delft, dat beschouwd kan worden als de voorloper van de Technische Hoge School, thans TU, het begin van de (niet-militaire) ingenieurswetenschappen, anthropologie, bestuurskunde en technische bestuurskunde in ons land.

De banden met het verleden, waar ook de VOC een belangrijke component van is, hebben grote historische betekenis en de collectie van het museum met ruim 30.000 objecten is imposant en van onschatbare waarde. Het onderzoek (als bijlage bijgevoegd) dat in opdracht van de Stichting Nusantara is uitgevoerd door een extern deskundige, de heer drs. Arnold Wentholt (kunsthistoricus en museoloog) uit Leiden, onderschrijft deze waarde evenals het collectieplan dat in het recente verleden door Erfgoed Delft is opgesteld.

Die waarde moet voor de Delftse jongeren van nu, voor de Delftse (multiculturele) samenleving van nu en voor toekomstige generaties toegankelijk blijven.

Dat is de keuze waar u nu over beslist.

Het college heeft als een van de pijlers voor de toekomst gekozen voor de geschiedenis van Delft. Daar is Nusantara een evident onderdeel van. Wij pleiten er met klem voor de collectie een permanente plek te geven in die historische keuze.

Wij dringen er bij U op aan om het museum open te houden, waar nodig in een publiek-private samenwerking.

Belangrijk is tevens dat de collectie toegankelijk blijft. Wij onderschrijven het voorstel van het college om specifieke onderdelen van de collectie via bruikleen aan andere musea ter beschikking te kunnen stellen. Maar ook in Delft zal de collectie onderdeel moeten zijn van de museale presentatie.

Dat de collectie terug gebracht moet worden naar een kerncollectie van historische en educatieve waarde onderschrijven wij eveneens.

Het zal echter geruime tijd vergen om dat te realiseren en dat vraagt hoogwaardige kennis van een conservator die de collectie de betekenis kan geven die het historisch verdient. Die voorwaarde behoort onderdeel te zijn van de toekomstplannen.

Voor het behoud en verantwoord beheer van de collectie zal ook een kwalitatief goed depot beschikbaar moeten zijn. De huidige omstandigheden laten zeer te wensen over. Een geschikte huisvesting van de collectie is dringend noodzakelijk. Ook dat dient naar onze mening onderdeel van de plannen te zijn.

Het bezoekersaantal is een factor die een rol speelt bij de afweging. Daarbij wijzen wij erop dat jarenlang nauwelijks een cent beschikbaar was voor marketing en publiciteit voor museum Nusantara. Ook het maken van tentoonstellingen gebeurde zonder of met zeer minimale budgetten. Om dan nu te constateren dat de bezoekersaantallen achterblijven is wrang en niet gebaseerd op objectief vergelijkbare cijfers cq inspanningen van de gemeente.

Samenvattend.

Wij doen een dringende oproep aan de gemeenteraad om:

1. Nusantara onderdeel te laten blijven van de historie van Delft;
2. Nusantara open te houden, waar nodig in een publiek/private samenwerking;
3. De collectie terug te brengen tot een museale en educatieve kerncollectie van Delft;
4. In het plan ruimte te maken voor een conservator die met hoogwaardige kennis de collectie kan terugbrengen tot een kerncollectie;
5. Een verantwoord beheer en goede huisvesting van de collectie is dringend gewenst en moet ook onderdeel zijn van de plannen.

Tot slot:

De gemeenteraad zal een besluit nemen dat verstrekkende gevolgen kan hebben voor de verre toekomst. Wij vragen u grote zorgvuldigheid bij de besluitvorming. Toekomstige generaties zullen geconfronteerd worden met de gevolgen en oordelen over het besluit dat u nu neemt.

Wij wensen u wijsheid.

Stichting Nusantara, mede namens de Vereniging Verre Culturen Delft
A.J. (Ajo) Duymaer van Twist,
voorzitter

Erfgoed Delft sluit Museum Nusantara

Museum Nusantara, het Indonesiëmuseum in Delft, sluit binnenkort zijn deuren voor het publiek. De collectie zal eigendom blijven van de gemeente en beschikbaar blijven voor presentaties in Het Prinsenhof of in andere musea in binnen- en buitenland. Erfgoed Delft (erfgoedkoepel van de gemeente Delft) zoekt, in samenwerking met diverse partijen uit de stad, naar een passende publieke functie van het pand aan het Agathaplein.

De maatregel volgt uit het bedrijfsplan van Erfgoed Delft dat deze week door het college van Delft is goedgekeurd. Erfgoed maakt in dit bedrijfsplan de keuze om in tijden van bezuinigingen meer te focussen op de kern van de publieksactiviteiten. Voor Delft is dat natuurlijk Delfts Blauw en Willem van Oranje, met Het Prinsenhof als belangrijke lieu de mémoire. Erfgoed Delft wil de beschikbare mensen en middelen de komende jaren volledig inzetten om rondom deze thema's aantrekkelijke tentoonstellingen voor een breed publiek te maken. Bij het besluit om Nusantara te sluiten speelt mee dat ondanks een verbouwing en museale herinrichting van Nusantara enkele jaren geleden er sprake is van onvoldoende toename van bezoekersaantallen.

Met de sluiting komt een einde aan meer dan 100 jaar 'Indonesische geschiedenis' in Delft. Het museum vond zijn oorsprong in de Indische Instelling, een opleidingsinstituut dat in de 19^e eeuw werd opgericht om Nederlandse ambtenaren op te leiden voor de kolonie. Om de studenten een beeld te geven van hun toekomstige standplaats, stuurden ambtenaren en oud-studenten voorwerpen vanuit heel Indonesië naar Nederland. Dit waren voornamelijk gebruiksvoorwerpen en voorbeelden van kunstnijverheid die bij het onderwijs werden gebruikt. Sinds het opheffen van de Indische Instelling in 1901, werd de collectie uitgebreid met schenkingen van particulieren en verzamelaars. Museum Nusantara werd in 1911 geopend.

In overleg met verschillende betrokken partijen wordt gesproken over de toekomst van de collecties en het pand van Nusantara. De collecties blijven eigendom van de gemeente, waar mogelijk en passend zullen objecten uit de collecties gepresenteerd worden in de tentoonstellingen in Het Prinsenhof. Etnografische musea in Nederland en het buitenland hebben al aangegeven belangstelling te hebben voor (langdurige) bruiklenen van specifieke collectie-onderdelen. Erfgoed Delft hoopt dat het prachtige pand aan het Agathaplein een culturele publieksfunctie kan behouden, voorwaarde hiervoor is dit kostendekkend kan gebeuren.

De exacte sluitingsdatum van Nusantara zal op korte termijn bekend worden gemaakt.

Voor meer informatie:

Léanne Selles, Hoofd Publiek Erfgoed Delft, 06 53986131

Bijlage 3: De motie van de gemeenteraad d.d. 28 juni

Motie nader onderzoek toekomst Erfgoed Delft

De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 28 juni 2012 ter bespreking van het Raadsvoorstel inzake het Bedrijfsplan Erfgoed Delft e.o. en projectplan Blauw,

Constaterende dat

- De raad veel belang hecht aan een goede invulling van Project Blauw;
- Er veel vragen zijn naar aanleiding van de voorgenomen sluiting van Nusantara;
- De raad nog enkele scenario's wil laten onderzoeken voor Blauw en Erfgoed Delft;
- De raad ook het gebruik van het gebouw van Nusantara in combinatie met andere partijen wil onderzoeken;

Overwegende dat

- De discussie over de toekomst van Erfgoed Delft een belangrijk onderwerp is en daarmee de aandacht behoort te krijgen die het verdient;
- Het van belang is op korte termijn tot actie over te gaan op dit dossier;

Voorts overwegende dat

- Met de voorliggende plannen per direct ook aan een oplossing wordt gewerkt voor de lastige (financiële) situatie bij Erfgoed Delft door verbetering van het museaal aanbod en daarmee de verdiencapaciteit te vergroten;
- Initiatieven voor Blauw op termijn mogelijk moeten blijven, maar dat er op korte termijn ook invulling moet worden gegeven aan het Project Blauw;
- De voorliggende plannen realistisch en uitvoerbaar zijn en dat wanneer onderstaande onderzoeken niet tot betere uitkomsten leiden (waarbij een duurzaam financieel gezond Erfgoed Delft een conditio sine qua non is) de voorliggende plannen in uitvoering moeten worden gebracht;

Draagt het college op:

- Zo spoedig mogelijk de programmamaker Blauw aan te stellen en deze persoon voldoende mandaat en doorzettingsmacht te geven om het Project Blauw adequaat te kunnen aansturen;
- Die onderdelen in het bedrijfsplan Erfgoed Delft en het projectplan Blauw die de keuze voor onderstaande scenario's in de weg staan, nog niet uit te voeren hangende deze onderzoeken,
- Deze programmamaker samen met Erfgoed, experts en andere partners in de stad de volgende scenario's te laten onderzoeken:
  - o een publiek-private samenwerking voor een rendabele exploitatie van de publieke functie van het Nusantara pand, eventueel met inbegrip van het presenteren van (delen van) de Nusantara kerncollectie;
  - o de ontwikkeling van een permanente expositie in het Prinsenhof rond het thema Delftse stadsgeschiedenis met (een deel van) de kerncollectie van Nusantara, en onderbrenging van het project Blauw in museum Lambert van Meerten;
- Deze scenario's (incl. het al aan de raad gepresenteerde scenario) te onderbouwen met de meerjarige verwachte kosten, opbrengsten en risico's en aan te geven hoe ze bijdragen aan het op orde brengen van de financiële huishouding en het realiseren van de bezuinigingstaakstelling van Erfgoed Delft;
- De uitkomsten van bovenstaande onderzoeken uiterlijk in oktober 2012 voor te leggen aan de gemeenteraad;

En gaat over tot de orde van de dag,

Ernst Damen, PvdA

Kim Huijpen, D66

Maarten Buskermolen, Stip

Ron Witsenboer, Groen Links

Leja van der Hoek, VVD Joelle Gooijer, Christenunie

Wim de Koning, Stadsbelangen

Bijlage 4: ons voorstel aan Erfgoed Delft, Nyama, wethouders, raadsleden en migrantenverenigingen

Vereniging Verre Culturen Delft
www.verreculturendelft.nl

Stichting Nusantara

Delft creating history in the world

De weg naar een *interactief* multicultureel belevenismuseum voor *alle* Delftenaren

Delftse innovatie in de wereld ...

Rond 1600 ging de wereld buiten Europa open voor Nederland: VOC en WIC gingen handel drijven met Azië en Amerika, maar ook ontstonden handelscontacten en diplomatieke banden met het Osmaanse Rijk, van Istanbul tot Marokko. Daarmee ging ook de wereld open voor de Delftenaren, want de VOC en WIC kamers van Delft waren goed voor ca 25% van de werkgelegenheid. Dit leidde tot een ongekennde innovatie: in scheepvaart, handelsproducten, eetgewoonten, huisraad, kleding enz. De achteruitlopende werkgelegenheid bij de bierbrouwerijen werd opgevangen door de oprichting van talloze plateelbakkerijen voor de productie van Delfts aardewerk, op zich al een wonder van innovatie. De VOC stichtte rijke gebouwen, en veel van de Delftse VOC bestuurders en handelaren bouwden prachtige huizen. De VOC bracht beroemde Delftenaren voort, zoals Piet Hein en Maarten Tromp, die hun praalgraven hebben in de Oude Kerk.

De Pilgrimfathers vertrokken uit Delftshaven, er is een Delft Island in Sri Lanka, een Delft bij Minneapolis, en een Delft Colony in Tulare County, Californië.

Vroege Delftse wetenschappers en innovatoren met wereldfaam zijn Anthonie van Leeuwenhoek en Hugo de Groot

Delft als bakermat van de opleidingen techniek, volkenkunde en bestuurskunde

Na de Franse tijd kwam onder invloed van de Industriële Revolutie de nadruk te liggen op vergroting van productie en infrastructuur in de koloniën. Hierdoor ontstond de vraag naar beter opgeleide bestuurders. Daartoe stichtte de koning Willem I in 1842 de Koninklijke Academie te Delft. Het was de *start van 3 nog niet eerder bestaande studierichtingen in ons land*: de eerste niet-militaire techniekopleiding (die uitgroeide tot de TU Delft) en de eerste opleiding in zowel volkenkunde, als technische bestuurskunde. Deze laatste twee waren bedoeld voor de opleiding van ambtenaren in Indonesië. Die laatste opleiding bestond uit (Indonesische) taal, cultuur, volkenkunde, historie, geografie en landmeetkunde. Deze opleiding werd in 1864 opgevolgd door de gemeentelijke Indische Instelling te Delft. Voor de opleiding werden door de docenten en veel van hun reünisten objecten verzameld, zowel volkenkundige als technologische (modellen van schepen, huizen, bruggen, landbouw- & visserijtechnologie enz.): deze collectie vormt de **kern van de collectie** van museum Nusantara. In de crisisjaren rond 1900 waren er in Indië geen nieuwe ambtenaren nodig en werd de opleiding in 1901 opgeheven.

... maar onzichtbaar in Delft en eenzijdig

Het is eigenlijk onacceptabel, dat deze geschiedenis vrijwel onzichtbaar is in Delft, dat zich tooit met de leus "creating history".

En het is ook onbegrijpelijk dat deze geschiedenis niet gekoppeld wordt aan zijn pendant: intussen heeft de wereld Delft ontdekt en heeft ca 40% van de schoolgaande jeugd evenals hun ouders een voorgeschiedenis in de wereld die we rond 1600 ontdekten.

In het educatieprogramma van Erfgoed Delft tonen we wel “onze” kunst en historie, maar wordt onze VOC-historie gereduceerd tot kunstschaten uit Indonesië, terwijl de VOC-historie een prima brug kan slaan naar de culturele achtergrond van de nieuwe Delftenaren: een vorm van wajang heb je niet alleen in Indonesië, maar in vrijwel alle andere culturen. Naast gamelan zijn er tientallen muziekvormen in alle oude culturen. Naast Javaanse dansen zijn er vele andere dansvormen. En al die muziek en dansvormen zijn zowel door professionals, als door Delftse verenigingen in Delft eenvoudig beschikbaar te maken voor iedereen uit Delft en omgeving.

Naar een museum voor *alle* Delftenaren

Deze activiteiten passen bij de hoofdverzamelingen van Nusantara: 3000 wajangpoppen, honderden schaalmodellen van schepen, huizen, bruggen, landbouw- & visserij inrichtingen uit de 19^e en 20^e eeuw, honderden tekeningen uit Bali, beelden, krissen enz.

Deze verzamelingen kunnen via de bevriende volkenkundige musea *uitgebreid* worden met poppenspelen, modellen, beelden en tekeningen uit *andere* culturen, zodat kinderen uit *alle* culturen **elkaar** kunnen vertellen over de culturen van hun (voor)ouders. Daarnaast bestaat de mogelijkheid gelijktijdig de *moderne* kunst uit die regio's, veelal geïnspireerd op de eigen historie, te laten zien.

Het museum is ook uitermate geschikt om een veelheid van culturele activiteiten van *alle culturen* interactief te laten *beleven*, zoals:

- zelf speelpoppen maken en/of daarmee voorstellingen geven
- bekijken van films over het leven vroeger en nu in verre culturen
- bekijken van films van poppentheater, dans en muziek uit de hele wereld
- optredens en zelf meedoen met kindergamelan, Javaanse dans, Afrikaanse dans en percussie, Braziliaanse dans en percussie, aikido, tai chi, Indiase en Bollywood dans enz.
- (na)tekenen en zelf maken van schaalmodellen van huizen, boten, bruggen enz.
- zelf Tibetaanse Mandala's tekenen
- leren werken met video en andere media; leren hoe je een documentaire maakt.
- In de theetuin kennis maken met drankjes en lekkernijen uit alle culturen
- Met je bedrijf of klasgenoten een tentoonstelling maken rond zelf gekozen thema's

Of: naar een *interactief* multicultureel belevenismuseum voor *alle* Delftenaren

De plannen van Erfgoed Delft om de geschiedenis van Delft zichtbaar te maken in een doorlopend verhaal is een grote stap voorwaarts en een aanwinst voor Delft.

Echter, het is het oude concept, zoals dat van het Amsterdams Historisch Museum in het verleden. Conform de conclusies van “Het disruptieve museum” (Arnoud Odding, Stichting Doen, 2011) heeft het Amsterdams Historisch Museum zich ontwikkeld tot “Amsterdam Museum”, een interactief museum, dat de Amsterdammer de kans geeft met eigen verhalen en voorwerpen te reageren op en betekenis te geven aan de actuele thema's van het museum, die geïnspireerd zijn op de historische ontwikkeling van Amsterdam tot wat het nu is.

Zo'n moderne interactieve en participatieve aanpak is wat ons voor ogen staat in Nusantara: Nusantara wordt “De wereld in Delft”. Uitgaande van de Delftse VOC (en de Delftse deelname aan WIC en Middellandse zeehandel) en de Koninklijke Academie en de Indische Instelling te Delft worden Delftse organisaties uitgenodigd hun inbreng te leveren. Hieronder wordt dit toegelicht aan enkele voorbeelden.

Voorbeeld 1: Studieverenigingen van Bouwkunde, Civiele Techniek en IO

Nusantara beschikt over een grote collectie schaalmodellen van bruggen, gebouwen, boten en werktuigen die gebruikt werden voor de opleiding aan de Indische Instelling.

Deze kunnen benut worden voor exposities over de rol van modellen bij de opleiding tot ingenieur in verleden en heden.

Voorbeeld 2: Indië

VVCD (Vereniging Verre Culturen Delft), Indonesische vereniging van de TUD, Inisiatip, Javaanse en Molukse verenigingen kunnen uitgenodigd worden op de museumvitruines te reageren met bijvoorbeeld:

- hun visie op de gevolgen (in het verleden en nu nog steeds) voor de uit Indonesië teruggekeerde families
- welke zaken missen de 1^e, 2^e en 3^e generatie
- hoe kijken ze nu naar de ontwikkelingen in Indonesië
- hoe zijn de banden met (familie in) Indonesië
- hoe is hun relatie met Delft, wat wil je de andere Delftenaren laten zien
- welke tradities houden ze nog in ere (bij huwelijk, geboorte, overlijden enz.)
- welke culturele tradities worden nog beoefend (wajang, dans, muziek enz.)
- welke verhalen vertellen ze nog, of hebben ze gehoord van hun (groot)ouders
- welke Indische objecten hebben ze nog in huis
- welke fotoalbums en films over hun Indisch verleden hebben ze nog
- moderne kunst, geïnspireerd op het Indisch verleden
- welke workshops, demonstraties, cursussen, verhalen en voorstellingen zouden ze kunnen geven voor kinderen en volwassenen
- welke traditionele feesten houden ze nog in ere

En de hamvraag daarbij is: wat kan hiervan gepresenteerd en zichtbaar gemaakt worden in het museum:

- een selectie van de voorgestelde inbreng zou getoond kunnen worden in de vitrines of aan de wanden van het museum.
- een selectie van de *workshops, demonstraties, cursussen, verhalen en voorstellingen* voor kinderen en volwassenen zou gegeven kunnen worden in het museum.

Voorbeeld 3: Hindoestaans Suriname

De Hindoestaanse vereniging zou op een analoge wijze hun relatie met Suriname, India en Delft kunnen belichten.

Voorbeeld 4: Iraanse/Afghaanse Delftenaren

De Iraanse/Afghaanse (studie)verenigingen bestaan overwegend uit hoogopgeleide, westers georiënteerde vluchtelingen en zouden op een analoge wijze hun relatie met Iran/Afghanistan en Delft kunnen belichten.

Fasering en inrichting

De **hoofdgedachte** is om op de **bovenverdieping** van Nusantara de vitrines voor de helft te vullen met het klassieke historische verhaal, en de andere helft op bovenbeschreven wijze in te vullen met de inbreng van de verenigingen. Het voorstel is om te beginnen met Indië, en enige maanden later dit te herhalen met een van de andere doelgroepen. Zo blijft de historische context intact, terwijl elke paar maanden een *nieuwe tentoonstelling met nieuwe workshops, demonstraties, cursussen en voorstellingen* gepresenteerd kan worden. Dit zal de media-aandacht, bezoekersaantallen en omzet in theetuin en winkel aanzienlijk kunnen doen stijgen. De **nevengedachte** is om in de vitrines op de **begane grond maandelijks** korter lopende, eenvoudiger thema's zichtbaar te maken met betrokken verenigingen, bv. aansluitend bij in Delft gevierde feesten als Holi feest, Chinees Nieuwjaar, Nowruz (Perzisch nieuwjaar), Offerfeest, Koninginnedag, Vrijheidsdag, Ketu Koti (Surinaams), Dia de Bandeira (Braziliaans), Ganesh festival, Pasen, einde van de Ramadan,

Suikerfeest, Sinterklaas, Chinees Maanfeest, Divali, Muharram, Kerstmis (kerstkribben uit Mexico).

Zowel bij de hoofd- als neventhema's zouden de **theetuin en de winkel** moeten aansluiten met bijbehorende producten. In de **zomermaanden** zouden, aansluitend bij de kunst- & antiekmarkt in het centrum, een terras en meerdere **Oosterse markten** op het Agathaplein georganiseerd kunnen worden.

Uitvoering

De uitvoering zou gedaan kunnen worden in een samenwerking van Erfgoed Delft met VVCD, Nyama en de andere genoemde en soortgelijke culturele verenigingen. Daarbij dient ook aandacht geschonken te worden aan de **zichtbaarheid** van het museum, de theetuin en de winkel voor passanten.

Van sluiten naar bruisen

De slechtste optie is het sluiten en 2 jaar leeg laten staan van Nusantara, en daarmee tevens het **onzichtbaar maken** van de collectie en een stuk puur Delftse historie.

Het hierboven besproken concept kan stapsgewijs geïmplementeerd worden vanuit de huidige inrichting. Dit betekent afscheid nemen van een statisch museaal concept en overgaan naar een **uniek en onderscheidend dynamisch** museaal concept:

- in samenwerking met een veelheid aan culturele organisaties in Delft
- met een maatschappelijke, culturele en educatieve invalshoek,
- en uitgaand van de unieke collectie van Nusantara
- met aanvullingen vanuit de bevriende volkenkundige musea,

zodat **alle** inwoners, en in het bijzonder de **jeugd**, in Delft en omgeving:

- **actief** de culturen kunnen **beleven**, die hun eigen (voor)ouders
- en die van hun buurtgenoten gevormd hebben,
- en hoe die zich voortzetten in de moderne kunst van die landen.

De legitimiteit van dit concept is het **actief verbinden en verdiepen** van het contact tussen **alle** individuen in Delft en omgeving vanuit de grootse, innovatieve **historie van Delft en hun eigen, unieke** culturele achtergronden.

Dit concept biedt ook een unieke kans aan het **hogere en beroepsonderwijs** in de regio: presentaties die geïnitieerd worden door de musea, kunnen grotendeels uitgevoerd worden door studenten Bouwkunde van de TUD en HBOërs in stages of examenprojecten met ondersteuning van MBOërs in stages, in nauwe samenwerking met vrijwilligers.

Dit unieke concept zou ook een hoogtepunt van Cultuurjaar 2013 kunnen worden, maar tevens kunnen dienen als inspiratie voor een nieuw museaal perspectief voor de volkenkundige musea in Nederland, verenigd in de SVCN, maar het zou ook kunnen dienen als aanloop naar het historisch verhaal van Delft en zijn VOC, Koninklijke Academie en Indische Instelling voor de geplande permanente stadsgeschiedenis in museum Het Prinsenhof.